

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ ТА МУЗИЧНОЇ ФОЛЬКЛОРИСТИКИ

Історія хорової літератури та хорового мистецтва

Освітній ступінь
Спеціальність
Освітня програма
Спеціалізація

Бакалавр
025 «Музичне мистецтво»
Музичне мистецтво
«Хорове диригування»

Курс	4
Семестр	8

Статус

Обов'язкова

ECTS	3
Годин	90
Лекції/семінари	18/18
Індивід.	-
Самостійна робота	54

Семестровий контроль Іспит

Інформація про викладача

ПІБ	Дерев'янченко Олена Олександрівна кандидат мистецтвознавства, доцент
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0001-9498-5004 F-2431-2018 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=B8AXr48AAAAJ
e-mail	ederevyanchenko2015@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в ознайомленні студентів з широким колом української хорової літератури, у набутті ними комплексу фахових музично-історичних та теоретичних знань задля глибшого розуміння мистецьких явищ та усвідомлення розвитку українського хорового мистецтва як історично обумовленого процесу жанрово-стильової еволюції. Вивчення дисципліни «Українська хорова література», якою завершується загальний цикл «Хорова література», має вивершити на базі набутих у попередніх семестрів знань і навичок професійну підготовку, передбачену згаданою дисципліною, майбутніх хормейстерів як власне українських музикантів, вихованих на національних хорових традиціях, і як фахівців, озброєних методикою професійного зростання у процесі постійного «спілкування» з хоровою літературою – класичною та сучасною.

Основні завдання курсу «Українська хорова література»:

– поглиблення знань стосовно специфіки розвитку українського хорового мистецтва на різних історичних етапах;

- з'ясування суспільно-історичних та загальнокультурних чинників, які визначили еволюцію українського хорового мистецтва;
- розширення уявлень про вплив хорового виконавства на розвиток українського музичного мистецтва різних епох;
- ознайомлення з історико-біографічними матеріалами, що стосуються творчості українських композиторів у галузі хорового мистецтва;
- детальний аналіз творів, знакових для певних етапів жанрово-стильової еволюції українського хорового мистецтва;
- поглиблення розуміння особливостей індивідуальних композиторських стилів у їх детермінації комплексом об'єктивних та суб'єктивних чинників;
- розширення мистецького світогляду, підвищення музичної ерудиції студентів;
- орієнтація студентів у проблемах дослідження нотних джерел української хорової літератури, формування необхідних для подальшої виконавської діяльності хормейстера навичок джерелознавчої та текстологічної роботи, критичного ставлення до нотного тексту.

У підготовці програми було використано відповідну фахову літературу, нотний матеріал, аудіозаписи та власні наукові розробки.

Програма курсу передбачає активне використання нотно-ілюстративних джерел, аудіозаписів, опрацювання студентами рекомендованої наукової літератури.

Основні форми роботи:

- теоретичні-лекційні заняття за навчальним планом;
 1. Виклад теоретичного матеріалу з ілюстративним показом нотних прикладів, тематичних відео- та аудіо-матеріалів. Ознайомлення з конкретними музичними творами чи їх фрагментами у процесі прослуховування.
 2. Аналіз конкретного музичного твору, стильового чи жанрового явища у контексті поставленої проблеми згідно з навчальним планом.

- семінарські заняття;
- самостійна робота.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- про вплив хорового виконавства на розвиток українського музичного мистецтва різних епох,
- причини суттєвих змін фундаментальних принципів музичного мислення;
- закономірності розвитку жанрів української музики.

вміти:

- орієнтуватися в різноспрямованих процесах розвитку української музичної культури;
- виявляти зумовленості музично-історичного процесу суспільно-історичними умовами, особливостями менталітету, духовного життя людини;
- визначати загальні особливості, що притаманні провідним епохальним стилям;
- володіти навичками аналізу партитур з позицій різних традицій нотації та виконавської інтерпретації, що змінювалися протягом століть.

Перелік тем

Тема 1. Вступ до курсу. Методологічні засади та проблематика курсу. Характерні риси українського хорового мистецтва.

Тема 2. Традиційні основи українського хорового мистецтва. Становлення православного богослужбового співу.

Тема 3. Український багатоголосний спів в епоху Бароко (XVII – перша половина XVIII ст.).

Тема 4. Формування нового стилю духовного концерту. Літургійна музика другої половини XVIII ст.

Тема 5. Українське хорове мистецтво у перші десятиліття та в середині XIX ст. (1800 – 1860-ті роки).

Тема 6. Розвиток українського хорового мистецтва у 70-ті роки XIX – на початку XX ст.

Тема 7. Українське хорове мистецтво першої половини XX ст.

Тема 8. Українське хорове мистецтво другої половини XX ст. – початку XXI ст.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	15
2.	Конспект першоджерел, що допомагають глибше зрозуміти тему / есе на тему	15
3.	Презентація доповідей/досліджень за обраною тематикою	15
4.	Відвідування лекцій	5
5.	Іспит	50
	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрос Н., Дженков В., Семененко Н. Українська хорова література. Ч. 1. К. : Муз. Україна, 1985. 100 с.; Ч. 2. К. : Музична Україна, 1986. 135 с.

2. Герасимова-Персидська Н. Хоровий концерт на Україні в XVII– Герасимова XVIII ст. К. : Муз. Україна, 1978. 181 с.
3. Герасимова-Персидська Н.О. Вступ до нотного видання: Партесні концерти XVII – XVIII ст. з київської колекції / [упор., розш., вст. ст. та ком. Н. О. Герасимової-Персидської; спецред. та підгот. до друку Є. В. Ігнатенко]. К., 2006. С. 5–11.
4. Герасимова-Персидская Н. А. «Постоянные эпитеты» в хоровом творчестве конца XVII – первой половины XVIII веков // Музыка. Время. Пространство / Ред. И. Тукова. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2012. С. 129 –148.
5. Гриця С. Леся Дичко в житті і творчості: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2012.
6. Гусарчук Т. В. Артемій Ведель. Постать митця в контексті епох: монографія. Ніжин : видавець ПП Лисенко М. М., 2017. 768 с.
7. Історія української музики: в 6-ти тт. Тт. 2-5. К. : Наук. думка, 1989-2004.
8. Кияновська Л. О. Сильова еволюція Галицької музичної культури XIX–XX століття: монографія. Тернопіль : СМП «Астон» 2000. 339 с.
9. Кияновська Л. Мирослав Скорик: людина і митець: монографія. Львів, 2008. 592 с.
10. Кияновська Л. Сад пісень Івана Карабиця: монографія. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2017. 288 с.
11. Корній Л. П. Джерелознавство історії української музичної культури: монографія. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського; Ніжин : Лисенко М.М., 2019. 312 с.
12. Корній Л., Сюта Б. Українська музична культура. Погляд крізь віки. Київ : Муз. Україна, 2014. С. 59–62.
13. Корній Л. П. Історія української музики у 3-х чч. Ч. 1. Київ, 1996; Ч. 2, 3. Київ, 1998, 2001.
14. Корольок Н. Корифеї української хорової культури XX століття. К. : Муз. Україна, 1994. 228 с.
15. Костюк Н. Українська богослужбова музична культура 1801—1916 років (науково-дидактичний, ужитково-співочий, концертно-виконавський і композиторський аспекти). Київ, 2018. 664 с.
16. Кузьма М. Автентичний голос Дмитра Бортнянського: музичний звук і теологічне значення у його духовних хорових концертах // Часопис НМАУ імені П. І. Чайковського. 2018. №4 (41). С. 48–63.
17. Кутасевич А. Духовно-музичні спадщини С. Дегтярьова й А. Веделя: питання авторської атрибуції // Українське музикознавство. Вип. 37. К., 2011.
18. Лебедева-Емелина А.В. Русская духовная музыка эпохи классицизма (1765-1825). Каталог. Москва, 2004. 656 с.
19. Новакович М. Галицька музика габсбурзької доби: у пошуках української ідентичності. Львів : видавець Т. Тетюк, 2019. 376 с.
20. Пархоменко Л. Українська хорова п'еса. К. : Наук. думка, 1979. 218 с.
21. Плотникова Н. Творчество Николая Дилецкого: новые открытия // Музыкальная академия. 2013. №2. С. 77–82.
22. Рыцарева М. Духовный концерт в России во второй половине XVIII века. СПб. : Музыка, 2006. 244 с.
23. Рыцарева М. Композитор Д. Бортнянский . Л. : Музыка, 1979. 255 с.
24. Рыцарева М. Дмитрий Бортнянский: Жизнь и творчество композитора. Изд. 2-е, перераб. и доп. СПб.: Композитор, 2015. 392 с.
25. Рыцарева М. Композитор М. С. Березовский : Жизнь и творчество. Л. : Музыка, 1983. 144 с.
26. Терещенко А. Українська радянська кантата і ораторія (1917 – 1945). К. : Наукова думка, 1974. 213 с.
27. Терещенко А. Українська радянська кантата і ораторія (1945 – 1974). К. : Наукова думка, 1975. 175 с.
28. Чекан Ю. Інтонаційний образ світу : монографія. Київ : Логос, 2009. 227 с.

29.Шумилина О. Партесная рукопись в системе коммуникации (к вопросу о творчестве Н.Дилецкого) // Науковий вісник НМАУ. Вип. 116. С. 107. <http://knmau.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/20170930-naukovyy-visnyk-116-15.pdf>

30.Шуміліна О. А. Сильова динаміка української духовної музики (за матеріалами рукописних колекцій). Донецьк, 2012. 300 с.

31.Юрченко М. Віднайдені чотириголосні хорові концерти Максима Березовського: передмова до нотного видання // Максим Березовський. Віднайдені хорові концерти. Ч. «А». Київ, 2018. С. 6–14, 151–153 (Антологія української духовної музики. Вип. 5).

32.Ященко Л. Українське народне багатоголосся. К. : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського АН УРСР, 1962. 235 с.

Додаткова література

33.Александрова Н.К. Літургична музика як жанрово-стильовий феномен в творчості вітчизняних композиторів кінця ХХ - початку ХХІ століття: автореф. дис... канд. мистецтвознав. / спец. 17.00.03 Муз.мистецтво. Одеса, 2008. 16 с.

34.Архімович Л., Гордійчук М. М. Лисенко. Життя і творчість. 3-є вид., доп. й перероб. К. : Музична Україна, 1992. 256 с.

35.Бабенко О. С. Хорова творчість Валентина Бібіка: жанрова парадигма та риси індивідуального стилю: автореф. дис. канд. мистецтвознавства. Харків, 2021. 17 с.

36.Бардашевська Я. М. Образно-семантичні засади хорової творчості Віктора Степурка (на матеріалі хорів а cappella) : автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Одеса, 2017. 18 с

37.Бенч О. Фольклорні архетипи у хоровій творчості Ганни Гаврилець. URL : http://knmau.com.ua/naukoviy_visnik/075/pdf/08.pdf.

38.Білинська М. І. Воробкевич. К. : Музична Україна, 1982. 81 с.

39.Бондар Є. М. Художньо-стильовий синтез як феномен сучасної хорової творчості. Одеса : Астропринт, 2019. 388 с.

40.Бондар С. Музична шевченкіана у творчості сучасних харківських композиторів // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 42. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2015. С. 279–288.

41.Бортнянский и его время. К 250-летию со дня рождения Д. С. Бортнянского: Матер. Междунар. научной конференции. М.: Моск . гос. консерватория им. П. И. Чайковского, 2003. 263 с.

42.Булат Т. М. Лисенко. К. : Музична Україна, 1973. 86 с.

43.Варакута М. І. Жанр хорової мініатюри в сучасній українській музиці (на прикладі творчості В. Зубицького) : автореф. дис. канд. мистецтвознавства / спец. 17.00.03. Музичне мистецтво Одеса: ОДМА ім. А. В. Нежданової, 2011. 17 с.

44.Вербицька-Шокот І. В. Жанр реквієму в хоровій творчості українських композиторів порубіжжя тисячоліть: автореф. дис. ... канд. мист. : спец. 17.00.03. Харків, 2007. 17 с.

45.Головащенко М. Феномен Олександра Кошиця. К. : Муз. Україна, 2007. 588 с.

46.Гордійчук М. Микола Леонтович. К. : Музична Україна, 1972. 87 с.

47.Гордійчук М. Пилип Козицький. К. : Музична Україна, 1985. 64 с.

48.Грисенко Л., Хіврич Л. Хорова творчість 1917-1941 рр. // Історія української радянської музики: учбов. посіб. К.: Муз. Україна, 1990. С. 26–35.

49.Гулеско І. І. Національний хоровий стиль (на матеріалі України та Росії) : Навчал. посібник. 2-ге вид. перероб. і доп. Харків: ХДАК, 2011. 90 с.

50.Гусарчук Т. Духовна творчість М. В. Лисенка : зовнішні та внутрішні контексти // Микола Лисенко та українська композиторська школа. До 160-річчя від дня народження М. В. Лисенка: Зб. наук. пр. – К. : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2004. – С. 214 – 220.

51. Гусарчук Т. Особистісні чинники духовної творчості українських композиторів 20-х років ХХ століття // Наук. вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 67: Музична культура України 20–30-х років ХХ століття : тенденції і напрямки. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2008. С. 207–216.
52. Гусарчук Т. В. «Духовний концерт» Мирослава Скорика: концепційна трансгресія та її інтонаційне втілення // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 86. КИЇВ, 2013. С. 419–436.
53. Довгаленко Н. Українська музика ХХ століття : нариси. Одеса : Астропринт, 2009. 120 с.
54. Завгородня Г. Ораторія Олександра Козаренка «Страсті Господа нашого Ісуса Христа» у контексті традиції духовної музики // Музична україністика : сучасний вимір. Вип. 2. Київ; Івано-Франківськ : Видавець Третяк І. Я., 2008. С. 232–238.
55. Заверуха О. Л. Сучасне хорове письмо: генеза та функціонування (на матеріалі творчості українських композиторів кінця ХХ – початку ХХІ століть) : автореф. дис. ... канд. мист.: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Харків, 2014. 20 с.
56. Загайкевич М. Михайло Вербицький. Сторінки життя і творчості. Львів. : Місіонер, 1998. 148 с.
57. Іванов Ф. Дмитро Бортнянський. К. : Муз. Україна, 1980. 143 с.
58. Історія української дожовтневої музики / Заг. ред. та упоряд. О. Я. Шреєр-Ткаченко. – К. : Муз. Україна, 1969. – 587 с.
59. Історія української музики: В 6-ти тт. Т. 4. К. : Наукова думка, 1992.
60. Калущка Н., Пархоменко Л. Олександр Кошиць: мистецька діяльність у контексті музики ХХ сторіччя. Київ: Фенікс, 2012. 416 с.
61. Каменєва А. С. Хорова творчість Михайла Шуха як духовний універсум: дис. ... канд. мистецтвознавства. Харків, 2020. 220 с.
62. Карышева Т. П. Сокальський. Жизнь и творчество. М. : Советский композитор, 1984. 200 с.
63. Карышева Т. П. Сокальський. Жизнь и творчество. – М. : Советский композитор, 1984. – 200 с.
64. Кауфман Л. С. С. Гулак-Артемівський. К. : Муз. Україна, 1973. – 38 с.
65. Кириленко Я. О. Тенденції розвитку українського хорового концерту 1980–2010 років : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. Харків, 2012. 17 с.
66. Кияновська Л. Стильова еволюція галицької музичної культури ХІХ – ХХ ст. Тернопіль : СМП, «АСТОН», 2000. 339 с.
67. Козицький П. Спів і музика в Київській академії за 300 років її існування. К. : Музична Україна, 1971. 148 с.
68. Композитор Олександр Некрасов: зб. ст. Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2007. 198 с.
69. Корній Л. Історія української музики. Ч.3. К.; Х.; Нью-Йорк : Вид-во М. П. Коць, 2001.
70. Костюк Н. Українська богослужбова музична культура 1801—1916 років (науково-дидактичний, ужитково-співочий, концертно-виконавський композиторський аспекти). Київ, 2018. 664 с.
71. Кочурська Ю. Творча діяльність Григорія Давидовського та культурне життя Вінничини 20-х років ХХ століття // Наук. вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 67: Музична культура України 20–30-х років ХХ століття : тенденції і напрямки. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2008. С. 347–356.
72. Крамаренко О. Б. Духовна хорова творчість Є. Станковича у контексті сучасного історико-культурного процесу // Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Вип. 1. Київ, 2013. С. 195–198.
73. Крамаренко О. Б. Необарокова символіка у хоровій творчості Є. Станковича (на прикладі творів кінця ХХ – початку ХХІ ст.) // Українське музикознавство: Науково-методичний збірник. Вип. 37. Київ, 2011. С. 145–155.

74.Кривицька Т. До проблеми сучасного композиторського трактування літургійного циклу (на прикладі літургії св. Іоанна Золотоустого О. Козаренка В. Камінського // Музикознавчі студії : Наукові збірки ЛДМА ім. М. В Лисенка. Вип. 16. Львів: СПОЛОМ, 2007. С. 125–135.

75.Кузик В. В. Повернення із забуття. Реконструкція партитури «Серце музики» Левка Ревуцького на вірш Миколи Вороного // Студії мистецтвознавчі. Число 1. С. 96–101.

76.Кутасевич А. В. Сильова диференціація духовно-музичної спадщини Степана Дегтярьова та Артема Веделя: питання авторства творів суперечливої атрибуції: автореф. дис.. канд.. мист. К., 2015. 18 с.

77.Лашенко А. П. З історії київської хорової школи . К. : Муз Україна, 2007. 197 с.

78.Лашенко А. П. З історії київської хорової школи. К. : Муз Україна, 2007. 197 с.

79.Лісецький С. Й. Класицизм – провідний творчий напрямок в українській музиці другої половини XVIII – початку XIX століття : монографія. К. : КНАКККіМ, 2012. 391 с.

80.Мануляк О. М. Літургійна творчість сучасних львівських композиторів: пріоритети жанру, трансформація традиції // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Вип. 81: Жанр як категорія музичної творчості. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2009. С. 124–133.

81.Микола Лисенко-молодший. Кантати Лисенка: віхи життя // Музика. 2013. № 1. С. 54–57.

82.Михайло Вербицький і відродження української музичної культури в Галичині : тези наукових читань, присвячених 175-річчю від дня народження композитора М. Вербицького. Дрогобич : Дрогобицький пед. інститут ім. І. Франка; тов.-во «Просвіта», 1992. 80 с.

83.Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 15: Православна монодія: її богословська, літургійна та естетична сутність. К., 2001. 195 с.

84.Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 19. Кн. 3: Леся Дичко: грані творчості. КИЇВ, 2002. 156 с.

85.Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 57: Олександр Кошиць і час : зб. ст. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2007. 54 с.

86.Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 65.: Спадщина майстрів. Книга третя. М. Гордійчук. Микола Леонтович. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2007. 148 с.

87.Некрасова Т. Хорові твори П. Козицького 20-х років // Українське музикознавство. Вип. 3. К., 1968. С. 18–31.

88.Новакович М. Особливості втілення поетичного слова Т.Шевченка у вокально-хоровій творчості Д.Січинського // Музикознавчий універсум: Наукові збірки ЛНМА. Львів, 2019. С. 18–30.

89.Орфєєв С. М. Леонтович і українська народна пісня. К. : Муз. Україна, 1981. 87 с.

90.Осадця О., Соловій Л. Нотографічний показник творів Остапа Нижанківського // Записки НТШ. Львів, 1993. Т. 226 : Праці музикознавчої комісії. С. 477-495.

91.Осипенко В. В. Структурно-семантичний інваріант хорового концерту (на матеріалі хорової творчості Ю. Алжнева) : автореф. дис. канд. мистецтвознавства. Харків, 2006. 16 с.

92.Пархоменко Л. Українська хорова п'єса. – К. : Наук. думка, 1979. – 218 с.

93.Пархоменко Л. Українська хорова п'єса. К. : Наукова думка, 1979. 218 с.

94.Пархоменко Л. Хорова культура у першій половині XIX ст. // Київ музичний. К. : Наукова думка, 1982. С. 29 – 37.

95.Пархоменко Л. О. Кирило Стеценко. К. : Муз. Україна, 2009. 392 с.

96. Пахомова Є. Неофольклористичний контекст оперної творчості Лесі Дичко (на прикладі опер «Золотослов» та «Різдвяне дійство») URL : irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?
97. Поставна А. К. Образно-стильові парадигми хорової творчості дніпропетровських композиторів // Музикознавство Дніпропетровщини. Вип. 2. Дніпропетровськ, 2002. С. 17–34.
98. Поставна А. К. Хорова творчість дніпропетровських композиторів на зламі століть // Музикознавство Дніпропетровщини. Вип. 2. Дніпропетровськ, 2002. С. 42–50.
99. Приходько О. В. Хорова музика а cappella другої половини ХХ – початку ХХІ ст.: теоретичне осмислення і виконавські підходи: автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Київ, 2017. 16 с.
100. Ржевська М. Ю. На зламі часів. К. : Автограф, 2005. 352 с.
101. Ржевська М. Ю. Церковна музика в контексті соціокультурних процесів // Ржевська М. Ю. На зламі часів. К. : Автограф, 2005. С. 102–126.
102. Розенберг Р. Жанры хоровой музыки в творчестве одесских композиторов // Одесская композиторская школа: монография. Одесса : Астропринт, 2013. С. 148–171.
103. Руденко Л. Пилип Козицький як один з упорядників нотної бібліотеки хору Київської духовної академії // Наук. вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 67: Музична культура України 20–30-х років ХХ століття: тенденції і напрямки. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2008. С. 319–328.
104. Северинова М. Ю. Архетип софійності як основа музично-драматичного потенціалу (на прикладі творчості Г. Гаврилець). URL: <http://glierinstitute.org/ukr/digests/038/22.pdf>.
105. Сухомлінова Т. Про періодизацію хорової творчості Г. Гаврилець // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 36. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2012. С. 191–197.
106. Терещенко А. «Дума про дівку-бранку» М. Вериківського – на перехресті традицій і художньо-естетичних запитів нового часу // М. І. Вериківський. До 100-річного ювілею. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1997. С. 23–27.
107. Терещенко А. Кантати Мирослава Скорика // Музична україністика: сучасний вимір. Зб. наук. статей на пошану композиторки, кандидата мист-ва, заслуженої діячки мистецтв України Богдани Фільц. Вип. 5. Київ, 2010. С. 152–160
108. Тищенко О. В. Літургія в українській музиці кінця ХХ – початку ХХІ століть (до проблеми співвідношення обряду і жанру) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03 Муз. мистецтво. Київ, 2011. 18 с.
109. Ткаченко А. І. Українська сакральна монодія в сучасній композиторській творчості : автореф. дис. канд. мистецтвознавства / спец. 17.00.03 Муз. мистецтво. Львів, 2016. 18 с.
110. Торба О. Хорова творчість М. І. Вериківського в контексті національного стилеутворення // Михайло Іванович Вериківський. До 100-річного ювілею. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1997. С. 27–32.
111. Фільц Б. Хорові обробки українських народних пісень. К. : Наук. думка, 1965. 134 с.
112. Черепанин М. Музична культура Галичини (др. п. ХІХ – п. п. ХХ с.): Монографія. К. : Вежа, 1997. 328 с.
113. Черпухова К. М. Борис Підгорецький. К. : Муз. Україна, 1990. 63 с.
114. Юрченко М. С. Духовна музика // Історія української музики в 6-ти томах. К. : Наукова думка, 1992. Т. 4. (1917–1941). С. 105–124.